

PARTNER

A kámen na kameni zůstal

T. Kočvara: Dôverujem svojej intuícii

Dvakrát dvě výhry

Milí čtenáři,

na „staré Římány“ se svádí tolik začátků, že připomínat je ještě v souvislosti s využitím kamene jako stavebního materiálu je už trochu nošením sov do Atén – abychom měli tu antiku kompletní. Ale vážně: náš miniseriál tematických čísel dospěl k prapočátku – kámen ležel v krajině ještě dřív, než jej roztloukl první cestář a do malty zasadil první zedník. O zajímavost jsme se ani nemuseli nijak zvlášť snažit: jak historický pohled, tak postřehy z jeho současného dobývání a využití jsou přitažlivé samy o sobě.

A pak tu máme slovenskou variantu amerického snu – Tibor Kočvara založil kdysi na zelené louce stavební firmu a úspěšně ji přivedl až pod křídla nadnárodního koncernu. Chcete ho napodobit?

Příjemné čtení.

Ondřej Šuch

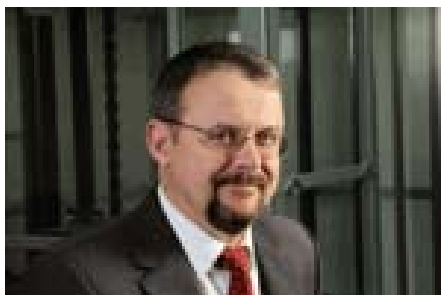
PARTNER, časopis skupiny Skanska v ČR a SR

Vydavatel: Skanska CZ a.s.; **šéfredaktor:** Ing. Eva Vítková; **předseda redakční rady:** Mgr. Oto Linhart; **spolupracovníci tohoto čísla:** Kamila Havlínová, Mgr. Petr Adámek (Živé stavby); Ing. arch. Věra Kešnerová (Po stopách architektury); V. Staňková (Rozhovor); Bohumila Weilová (jazyková úprava); **obrazový materiál:** není-li uveden jiný zdroj, pochází z archivu Skanska CZ a.s.; **adresa redakce:** Kubánské nám. 11, 100 05 Praha 10; tel.: 267 095 441, fax: 267 310 644, e-mail: eva.vitkova@skanska.cz; **registrační značka:** MK ČR E 12503; ISSN 1211-2186; **design:** Petr Štěpán /Studio Najbrt/; **sazba:** Miroslav Leixner; **tisk:** Tiskap, Na Louži 2a, 101 00 Praha 10-Vršovice, tel.: 267 216 800, 271 724 259, fax: 271 721 264.

Foto na titulní straně: J. Kroupa, Nové spojení, Praha; **foto na této straně:** Tomáš Kubeš

Vychází 4x ročně. Toto číslo předáno do výroby: 31. prosince 2007

Měníme strukturu i vedení společnosti

Počínaje rokem 2008 přechází skupina Skanska v ČR a SR na holdingové uspořádání. V čele celého holdingu, který zastřešuje podnikání skupiny Skanska na českém a slovenském trhu, bude stát mateřská společnost Skanska CS a.s. Dojde také ke změně ve vedení - novým generálním ředitelem holdingu se stane od 1. února Dan Ťok. V této pozici tak nahradí Zdeňka Burdu, který zůstane předsedou představenstva firmy. "Nepovažuji svůj odchod z nejvyššího postu společnosti Skanska za nic překvapivého. Již před delším časem jsem některým nejbližším kolegům oznámil svůj úmysl změnit během roku 2008 angažmá ve firmě," komentuje Z. Burda. Skanska CS bude mít čtyři dceřiné společnosti - stávající Skanska CZ a Skanska DS a nové společnosti Skanska Reality a Skanska Servis.

Dvakrát dvě výhry pro Skanska

Megaprojekt Nového ústředí ČSOB v Praze-Radlicích, který postavila společnost Skanska, zabodoval a získal hned dvě „zlaté“: stal se stavbou roku 2007 v soutěži Stavba roku, pořádané Svazem podnikatelů ve stavebnictví, a získal i cenu Best of Realty. „Nebývá běžné, aby jeden projekt vyhrál dvě, navíc poměrně prestižní ceny najednou,“ domnívá se Petr Fanta, ředitel divize Project Development, která dílo od základů postavila. Také dvě ocenění v tradiční soutěži Dopravní stavba roku, pořádané Ministerstvem dopravy ČR a Státním fondem dopravní infrastruktury, získaly projekty společnosti Skanska DS. Třetí místo v celkovém hodnocení si vysloužila stavba rychlostní silnice R48 v úseku Dob-

rá-Tošanovice. Čestné uznání udělila porota za náročnou sanaci sesuvu půdy u tunelu Hřebeč na silnici I/35 mezi Svitavami a Moravskou Třebovou.

Centrum Sniny bude bezpečnější

Úsek častých dopravních nehod v centre Sniny – křižovatka na ceste 1. triedy (I/74) na důležitom dopravnom ťahu v smere na Ukrajinu – prešiel rozsiahlou rekonštrukciou. „Okružná křižovatka zabezpečí bezpečnú a plynulú dopravu v tejto lokalite. Okrem toho vznikol priestor pre rozsiahlejšiu výsadbu novej zelene, čo určite prispeje aj k skrášleniu tejto časti mesta,“ uviedol stavbyvedúci Dušan Todák zo spoločnosti Skanska BS, ktorá prestavbu uskutočnila. Rekonštrukcia prebiehala v niekoľkých etapách s dočasným obmedzením, nie však zastavením dopravy. Súčasťou stavebných prác bolo i dopravné napojenie všetkých okolitých komunikácií, výstavba parkovísk a nových chodníkov. Vybudovala sa nová dažďová kanalizácia, potrebné bolo aj zabezpečiť preložku plynovodu, káblov vysokého a nízkeho napätia, telefónnych káblov, miestneho rozhlasu a nové verejné osvetlenie. Pre chodcov boli postavené nové chodníky a vyznačené priechody. Investorm bola Slovenská správa ciest, Investičná výstavba a správa ciest Košice.

Plzeň zdobí hotel Diplomat

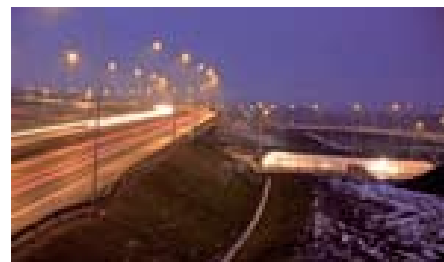
V centru Plzně byl v listopadu slavnostně otevřen multifunkční komplex Diplomat. Jednu jeho část tvoří hotel Courtyard by Marriott Pilsen se 195 pokoji a konferenčním centrem pro dvě stě lidí, druhou pak šestipodlažní administrativní celek o rozloze 4 300 metrů čtverečních s kancelářemi a obchodními prostorami. V okolí nového centra je parkoviště pro sto dvacet automobilů. Projekt vznikl jako dostavba původního torza, které již dlouhá léta chátralo. Pod dílem je podepsána divize Pozemní stavitelství společnosti Skanska, developerem projektu je společnost ECM.

Pět hvězdiček dostalo jméno Augustine

Luxusní hotel řetězce Rocco Forte Collection, který v bývalém klášteře sv. Tomáše na pražské Malé Straně a v přilehlých historických budovách staví od léta roku 2006 společnost Skanska, byl počátkem listopadu 2007 slavnostně pojmenován Augustine. Jméno hotelu se inspirovalo řádem augustiniánů, jenž klášter ze 13. století vlastní a dosud obývá.

Hotel Augustine nabídne od léta roku 2008 celkem 101 originálně zařízených pokojů včetně střešního novomanželského apartmá s panoramatickým výhledem do všech světových stran. Návštěvníkům hlavního města bude k dispozici i restaurace, bar, konferenční prostory a lázně s fitness centrem. Projekt počítá s tím, že v hotelu budou zachovány některé historické prvky, jako jsou arkádní terasy, vinné sklepy nebo dřevěné stropy a kamenné klenby.

První úsek D47 je již v provozu

Začátkem prosince roku 2007 byla uvedena do provozu první část dálnice D47, která v budoucnosti napojí Moravskoslezský kraj na českou a polskou dálniční síť. Úsek dálnice v délce 17,2 kilometru vede z Ostravy – Rudné do Bohumína a prakticky funguje jako dálniční průtah Ostravou. Mezi Rudnou a Bohumínem vznikly čtyři mimoúrovňové křižovatky a 44 mostů. Dominantou této části dálnice je mohutný zavěšený most přes Odru a Antošovické jezero, který provedla společnost Skanska DS. Most je více než 600 metrů dlouhý a centrální pylon, na kterém je zavěšeno stometrové mostní pole, má výšku 48 metrů. O něco delší je pak most překonávající řeku Opavu a přilehlou železniční trať, který měří 738 metrů. Další úsek dálnice, vedoucí z Bílovice do Ostravy – Rudné, bude zprovozněn na jaře příštího roku. Definitivně bude dálnice D47 dokončena v roce 2009. Investor stavby, kterým je Ředitelství silnic a dálnic, přitom počítá s jejím intenzivním využitím – v roce 2015 by zde mělo jezdit až 40 tisíc vozidel denně.

Postavili jsme

Základní údaje o stavbě

Název	R3508 Křelov–Slavonín
Projektant	HBH Projekt spol. s r.o.
Zahájení	Listopad 2004
Dokončení	Prosinec 2007, zprovoznění listopad 2007
Investor (objednatel)	Ředitelství silnic a dálnic ČR
Dodavatel	Sdružení pro výstavbu R 3508 Křelov–Slavonín (sdružení Skanska DS a.s., závod Olomouc – vedoucí člen, Strabag a.s. a DSP Praha a.s. – členové)
Realizační tým	Ing. Zdeněk Luža – hlavní stavbyvedoucí, Ing. David Košťálek - stavbyvedoucí

Charakteristika stavby

Stavba rychlostní komunikace R3508.1 Křelov–Slavonín odvádí tranzitní dopravu z centra Olomouce. Obchvat zrychlil průjezd Olomoucí (ve směru na Mohelnicí) cca o 15 minut. Stavba začíná u rondelu I/35 u Globusu, pokračuje okolo olomouckého letiště a končí napojením na mimourovňovou křižovatku se silnicí R46 u Slavonína. Vybudovaný úsek je 4,75 km dlouhý, z toho hlavní trasa měří 2,75 km (podíl betonové vozovky je 2,23 km) a přívaděč 2 km. Na stavbě bylo sejmuto cca 15 tisíc m³ ornice, v zářezech bylo vytěženo asi 21 tisíc m³ a do násypů bylo zapracováno cca 24 tisíc m³. Je zde 75 stavebních objektů; z toho jsou čtyři mosty, dvě protihlukové stěny v délce 1275 m, dvě retenční nádrže a opěrná stěna.

Zajímavost staveb

Na stavbě bylo použito asi 17 tisíc m² separačních či výztužných geotextilií. Většina materiálu do násypu pocházela ze sprašovitých zemín, zlepšených přidáním vápna, které zlepšuje mechanické vlastnosti zeminy.

Ing. Zdeněk Luža

Je brněnským rodákem. Vystudoval Vysokou školu dopravy a spojů (VŠDS) v Žilině, do tehdejších Dopravních staveb IES Olomouc nastoupil v roce 1993 jako mistr. V této funkci pracoval na stavbách ČOV Smiřice, skládka TKO v Praze-Ďáblicích a Kloboukách u Brna. V letech 1994–2004 už působil na pozici stavbyvedoucího a podílel se na významných stavbách rychlostních komunikací mezi Olomoucí a Lipníkem nad Bečvou – R3510 první a druhé etapě, I/47 Obchvat Lipníku nad Bečvou a R3509 Slavonín–Přáslavice. Projekt R3508 Křelov–Slavonín je zatím jeho poslední stavbou.

Zdeněk Luža (1968) žije v Olomouci, je ženatý a má jednu dceru. K jeho koníčkům patří cestování, turistika, plavání, lyžování a filokartie (sbírání starých pohlednic).

Postavili jsme

Základní údaje o stavbě	
Název	Administrativní centrum Královéhradeckého kraje
Projektant	3Q PROJECT a. s. pro SKANSKA CZ a. s.
Zahájení	Duben 2005
Dokončení	Říjen 2007
Investor	IMMORENT ČR s.r.o., Praha
Subdodavatelé	Projekty a inženýrská činnost – 3 Q PROJECT a. s., kompletní dodávka ST 3,4, monolity – BAK a. s., elektroinstalace – DAMOVO ČR s. r. o., sádkartonové a akustické konstrukce – INTAS Hradec Králové, s. r. o., VZT, MaR, chlazení – KASTT, spol. s r. o., hliníkové konstrukce – REMA spol. s r. o.
Realizační tým	Martin Krumnikl – projektový manažer, Ing. Marian Martynek – koordinátor projektů a příprava výroby, Ing. Miroslav Novák, Oldřich Svoboda – stavbyvedoucí
Charakteristika stavby	Komplex vznikl modernizací a dostavbou bývalého městského pivovaru, jehož součástí je nyní - kromě administrativního centra Královéhradeckého kraje i Katedra výtvarné kultury UHK, restaurace, malý pivovar a banka. Celý areál se rozkládá na zastavěné ploše cca 10 000 m ² . Rekonstrukcí vzniklo kromě nádvoří cca 36 tis. m ² užitných ploch. Osm budov uspořádaných do tvaru písmene U, jehož vnitřní plocha je cca 3 500 m ² , vytváří příjemné zákoutí historické části Hradce Králové. Nově vzniklo Pivovarské nádvoří. V areálu bude k dispozici několik stovek parkovacích míst, která v centru města doposud chybějí.
Zajímavost stavby	V rámci archeologického průzkumu byly objeveny a zachovány unikátní nálezy – pravěký dřevohlinitý val, který „praotec Janeček“ zhruba před pěti tisíci lety udusal a který zůstal v dobrém stavu zachován dodnes. Druhý z bezmála dvou tisíc nálezů je i odborně zakonzervován in site – ve stavbě; jedná se o kamennou baštu z poloviny 16. stol., jejíž torzo je přímo v areálu.

Martin Krumnikl

Vystudoval střední průmyslovou školu stavební. Ve společnosti Skanska pracuje od července 1995. Začínal na pozici mistra, od ledna 2004 pracoval jako stavbyvedoucí a od července 2006 je na pozici projektového manažera. „Práce ve stavební firmě je zajímavá – téměř žádná stavba, na které jsem pracoval, nebyla stejná. Pořád je co objevovat – nové věci, nové technologie,“ říká projektový manažer, který před příchodem do Skanska působil ve společnostech Báňská stavební společnost a Strabag, spol. s r. o. Martin Krumnikl (40) je ženatý a má jednoho syna. Ve volném čase (pokud nějaký má) rád lyžuje a jezdí na horském kole.

Postavili jsme

Základné údaje o stavbe

Názov	Rýchlostná cesta R3 Oravský Podzámok–Horná Lehota
Projektant	DOPRAVOPROJEKT, a.s., Bratislava
Zahájenie	November 2004
Sprejazdnenie	November 2007
Ukončenie	Jún 2008
Investor	Národná diaľničná spoločnosť, a.s.
Dodávateľ	Združenie JV Skanska – Váhostav SK – Max Bögl
Subdodávateľia	Cestné stavby Liptovský Mikuláš spol. s r.o. – konštrukčné vrstvy vozovky TUBAU a.s. – špeciálne zakladanie Skanska 77 Mosty – horná stavba mostu SO 203
Realizačný tím	Skanska BS, Ing. Jozef Jasnický – projektový manažér

Charakteristika stavby

Rýchlostná cesta R3 je súčasťou európskeho ťahu E 77 (juh–sever) v koridore Maďarská republika–Šahy–Zvolen–Dolný Kubín–Trstená–Poľská republika. Stavba rieši nevyhovujúci stav dopravy v obci Oravský Podzámok a Horná Lehota. Výstavba spočívala vo vybudovaní rýchlostnej komunikácie R3 v polovičnom profile. Súčasťou stavby bolo 9 mostných objektov, z ktorých dominantný je most nad riekou Oravou a železničnou traťou v dĺžke 750 m, 6 oporných a 4 zárubné múry. Potrebná bola aj pomerne rozsiahla preložka inžinierskych sietí. Vybudovaním obchvatu Oravského Podzámku a Hornej Lehoty dôjde k prevedeniu cca 2/3 dopravnej záťaže z terajšej cesty I/59 na jej preložku.

Zaujímavosť stavby

Stavba bola budovaná vo veľmi zložitých geologických podmienkach, čo sa prejavilo pri zakladaní mostných objektov a zárubných múrov. Pri zakladaní mostných objektov boli tesniace milánske steny doplnené stužujúcimi mikropilótovými stenami. Schopnosti stavbárov preverili aj drsné klimatické podmienky na Orave, počasie umožňovalo stavať maximálne osem mesiacov v kalendárnom roku.

Ing. Jozef Jasnický

Je absolventom stavebnej fakulty na Slovenskej vysokej škole technickej v Bratislave. Medzi jeho bohatými pracovnými skúsenosťami figurujú stavby atómových elektrární A1, V1 a V2 v Jaslovských Bohuniciach a v Mochovciach, spoločne s ďalšími stavbami treba spomenúť výstavbu ČOV v Trnave, výstavbu diaľnice D1 Hybe–Važec a D1 Sverepec. V spoločnosti Skanska začal pracovať v roku 2002 na stavbách cestných obchvatov Uherské Hradište, Vésky–Veletiny. Od roku 2005 pôsobí ako projektový manažér stavby rýchlostnej cesty R3 Oravský Podzámok–Horná Lehota.

Jozef Jasnický (1949) je ženatý a má dve deti. Vo voľnom čase sa venuje rodine a záhrade.

Představujeme

Foto: M. Velčák

Dôverujem svojej intuícii

Tibor Kočvara založil stavebnú firmu Stamart Martin v roku 1990. Vtedy začal ako živnostník a postupne vybudoval stabilnú a prosperujúcu, stredne veľkú spoločnosť, ktorá sa v roku 2006 stala členom skupiny Skanska. Americký sen o úspechu? Áno, a so slovenským espiritom. Tibor Kočvara má totiž to, čomu sa hovorí kúzlo osobnosti.

Podnikať ste začali už pred revolúciou?

Nie, po revolúcii. Firmu Stamart som založil sám v roku 1990. Do roku 1996 som podnikal sám, ale ako sa začala firma rozrastať a zákazky pribúdať, bolo jasné, že to už sám ďalej utiahnuť nemôžem. Ponúkol som dvom najlepším zamestnancom, o ktorých som si bol istý, že na nich môže firma stáť, aby sa stali mojimi spoločníkmi. Firme sa i vďaka tomu veľmi dobre darilo a v posledných rokoch mala obrat viac než jednu miliardu korún.

S koľkými pracovníkmi?

Zhruba okolo päťdesiat technikov.

Prečo ste chceli založiť vlastnú firmu? Byť zamestnancom vás už omrzelo?

V závode ťažkého strojárstva som viedol stavebno-montážny odbor a mal som pod sebou 120 ľudí. Robili sme tzv. priemyselnú a nepriemyselnú investičnú výstavbu. Okrem fabriky na výrobu tankov a traktorov Zetor sme stavali športové haly, chatu na horách, kultúrny dom. Potom prišiel rok 1990 a s ním aj možnosť začať podnikať. Povedal som si, že to skúsím. Spočiatku som robil všetko sám, od majstra, zásobovača, mzdového účtovníka, až po personalistu. Postupne som priberal ľudí, až na dnešných zhruba 100 zamestnancov.

Nedokážem si predstaviť, ako ste si sami zhľadali zákazky, zaisťovali stavby a ešte sami „robili papiere“...

Začiatok bol veľmi pozvoľný, obrat za prvý rok dosiahol sedem miliónov. Lenže v deväťdesiatom roku nebolo takmer pre koho pracovať.

Individuálni investori neboli, maximálne sa jednalo o opravu rodinného domu. Inštitúcie boli ešte socialistické firmy, a tie si vás – ako živnostníka – nenajali.

V čom je tajomstvo vášho úspechu?

Najprv je dobré mať referencie. Potom záleží na osobnom kontakte a schopnosti presvedčiť investora, že ste to práve vy, kto splní jeho očakávania. Keby to tak nebolo, tak by sme sa nikdy z miliónovej firmy na miliardovú nevypracovali. Stamart urobil prvú 12-miliónovú zákazku, a pretože ju zvládol, prišla väčšia, za 140 miliónov. Inak povedané – investor vedel, že sme zvládli 12-miliónovú a tak nám dal šancu urobiť väčšiu stavbu. To bola zlomová situácia, a potom začali prichádzať ešte väčšie zákazky, trebárs i za 200 miliónov.

Založili by ste si firmu dnes? Bolo by to jednoduchšie alebo zložitejšie?

Podľa toho v čom. Človek má dnes oveľa viac informácií a nejde do neznámeho prostredia. Už vie, čo môže čakať. Na druhej strane je väčšia konkurencia. Podľa mňa je ešte možné podnikať v malom, no vybudovať veľkú i strednú prosperujúcu firmu nie je jednoduché. Klientela je už svojím spôsobom rozdelená. Existujú určité väzby a dobré skúsenosti, preto zákazník nemá dôvod firmu meniť, či najímať si novú, ktorú nepozná.

Ako je známe, firma stojí na ľuďoch. Pokiaľ ich nemá, môže aj skrachovať. Ako ste na to šli vy?

Nám sa osvedčilo naberať absolventov, ktorí dnes tvoria zdravé jadro firmy. Keď prijmete ľudí,

ktorí inde nepracovali a nemajú tak kde pochytiť zvyklosti iných firiem, máte možnosť ich vychovať na svoj obraz. Skúsení pracovníci bývajú odborne zdatnejší, ale majú aj zlovyky, ktoré sa len ťažko menia, a taktiež nie vždy zapadnú do zavedenej zostavy.

A akú zostavu preferujete?

Dôveru, ktorá zaväzuje. Osvedčilo sa nám dať zamestnancom dôveru a zdôrazniť im to. Oni vedia, že si dôveru vedenia zaslúžili a sú schopní si ju ďalej udržať. Novoprijatých mladých asistentov nechávame pendlovať medzi stavbami. Každý stavbyvedúci a projektový manažér má totiž iný prístup a ten nováčikovia vidia a vyskúšajú si rôzne situácie. Potom sa lepšie rozhodnú, či im viac vyhovuje chodiť v čizmách po stavbe, alebo sedieť v bunkách na stavenisku a robiť administratívnu stavbu.

Keď prijímate nových zamestnancov, zúčastňujete sa pohovorov, alebo to nechávate na personalistov?

Technikov prijímam v spolupráci s našou personalistkou a s tými, ktorí nastupujú na pozície technikov si chcem osobne pohovoriť. Dokážem tak odhadnúť, aký ten človek asi bude. Pre mňa je dôležité, aby bol nielen odborne zdatný, ale mal aj také vlastnosti, aby zapadol a nebol rušiacim elementom kolektívu. Radšej do firmy prijmem človeka, ktorý má entuziazmus, chce sa učiť, je inteligentný, chápe a vie sa rýchlo prispôbiť. Takému dám prednosť i pred väčším odborníkom, o ktorom som presvedčený, že by ho ľudia vo firme ťažko prijali.

Představujeme

Foto: M. Velček

Dávate novým adeptom trebárs psychologické testy?

Nie.

Tak ako spoznáte, že je to ten pravý?

Dôverujem svojej intuícii.

Naozaj natoľko veríte svojej intuícii?

Áno, väčšinou sa nemýlim. Za posledných 10 rokov od nás odišlo len asi 10 technikov, čo je minimálna fluktuácia. Ale povedzme si úprimne: v deväťdesiatych rokoch neboli fakulty manažmentu. Šéfovia spoločností vyrástli sami – väčšinou to boli ľudia s dobrou intuíciou a schopnosťou vypozerovať, čo je v danej chvíli správne. Buď to zvládli a vybudovali životaschopnú spoločnosť, alebo skrachovali. Manažér alebo líder spoločnosti musí byť človek empatický, ktorý dokáže nadväzovať kontakty, a tie potom udržiavať. Musí byť čiastočne psychológ, čiastočne diplomat, mať schopnosť predvídať konanie a reakcie svojho okolia. A musí mať samozrejme dobrý ekonomický prehľad.

Šéfujete aj doma?

Doma to máme rozdelené tak, že vo firme som riadil veci vždy ja a manželka mi do toho nikdy

nezasahovala. A v rodine je to naopak. Tam som úspešne delegoval všetky právomoci na manželku. Tá pod tlakom skutočnosti, že som bol od rána do večera v práci nemala inú možnosť a prevzala túto iniciatívu, k mojej veľkej spokojnosti.

O tom, či sa stanete členom Skanska, rozhodlo predstavenstvo, alebo vy sám?

Rozhodovali o tom všetci traja spoločníci. Tento krok som zvažoval pomerne dlho. Posledný rok a pol som mal ponuky od rôznych spoločností, hlavne od veľkých firiem. Dlho som odolával, pretože som nemal potrebu spoločnosť predať. Skanska nás oslovila tým, že je to zavedená značka, neexistovala jazyková bariéra. Celkovo sme jej boli naklonení od prvého kontaktu.

Môže malá, alebo stredná firma na Slovensku prežiť?

Určite áno.

Čo vás vtedy priviedlo k tomu, aby ste sa stali súčasťou veľkej firmy? Ved' ste svojim spôsobom stratili trochu samostatnosti...

Trochu dosť, ale základná dilema je o zodpovednosti, ktorú človek má, s ktorou ide večer spať

a ráno s ňou vstáva. Ako spoločník alebo majiteľ malej alebo strednej firmy si nemôžete dovoliť žiadnu významnejšiu chybu, inak by vaše, možno celoživotné úsilie bolo na nič. Ďalšia nezanedbateľná vec je, že sa môže niekomu z vrcholových manažérov niečo stať – zdravotne, smrteľne a potom bude celá firma vystavená riziku prežitia. Firma stojí na vás a nedá sa dosť dobre predpokladať, že zložitý majetkovoprávny a iné záležitosti udržia firmu pohromade. Keď sa stanete súčasťou veľkého celku, ďalej robíte svoju prácu, ktorá vás baví, ale tá obrovská zodpovednosť sa dá zmierniť: cítite silu veľkej spoločnosti, ktorá by vás mala vo chvíli, keď máte krátkodobý výpadok, podržať. Keď ste sám, ste odkázaný sám na seba. Nepodrží vás nikto.

Čo pre vás akvizícia znamenala a ako ju zamestnanci vnímali?

Reakcia nebola výsostne pozitívna. Napriek tomu, že človek by z racionálneho hľadiska očakával, že to budú vnímať ako väčšiu istotu, oni to takto nevnímali. Zamestnanci mali svoju istotu vo svojich šéfoch, s ktorými robili roky rokúce. Samozrejme mali zavedený systém, v ktorom zamestnanec po piatich, desiatich, pätnástich rokoch vo firme dostal nejaké pekné hodinky alebo nejaký iný darček, aby sa tá väzba na firmu aj z takého iného hľadiska upevňovala. Vnímali to tak, že sa to všetko stratilo, a ktovie ako sa teraz nový vlastník bude správať... Samozrejme medzi nimi veľmi silno rezonovala aj ďalšia otázka: Čo keď Martin zrušia a centrálu premiestnia do Bratislavy? Bolo dosť náročné vysvetľovať im, že Skanska nekupovala spoločnosť preto, aby ju zavrela a prepustila ľudí, lebo to najcennejšie vo firme sú ľudia a fungujúca organizačná štruktúra.

A presvedčili ste ich?

Myslím, že áno. Urobili sme takú vec, že sme im nezvyšovali platy tesne pred akvizíciou, ale naopak po vstupe do spoločnosti, aby pocítili prvý pozitívny efekt z toho, že vošli do spoločnosti Skanska. Viete, kedy človek vníma veci pozi-

tívne? Keď má pocit, že je to preňho aj z materiálneho pohľadu výhodnejšie.

To iste. Ale peniaze nie sú to jediné, čo zamestnancov udrží...

Áno, spokojnosť v práci - to je slušné zázemie, dobré vzťahy medzi kolegami, aj vo vzťahu k nadriadeným, korektnosť v tom, čo aj nie je na papieri, ale automaticky sa očakáva zo strany partnerov a potom primeraný plat. Asi si každý vie predstaviť, že keď ráno vstáva do práce s odporom, alebo mu nejaká kolegyňa lezie na nervy, šéf je neznesiteľný, od okna mu ťahá a má starý počítač, ktorý vypadne trikrát za smenu, tak môže mať plat aj neviem aký vysoký, v takomto zamestnaní ho nikto neudrží.

Počula som, že vraj tiež rád varíte!

To som sa vám pochváliť? ...no ja doma veľa nerobím a v mladších časoch, keď sa delila práca, a bolo treba rozhodnúť kto bude zametať a kto vysávať, kto umývať riad, prať, žehliť a podobne, mne z toho nič neimponovalo. Ale keďže som tolerantný manžel, bolo mi jasné, že nemôžem manželku nechať v tom, že si vyloží nohy na stôl, otvorím si pivo a budem pozeráť televízor. Aj s úcty k nej som si povedal, že musím niečo robiť a tak som našiel záľubu vo varení. Väčšinou sú to také špeciality, mäso na rôzne spôsoby. Deti majú radi keď varím, lebo nerobím klasiku, snažím sa do toho vnášať niečo nové. Ale niekedy je to aj na škodu, lebo povedi, že minule to bolo lepšie.

Čo je vaša špecialitou?

Rád pripravujem ryby a rôzne mäsa, ktoré sú marinované a treba si ich pripraviť vopred. Mám rád aj rodinnú grilovačku, to je moja robotu. Všetko nachystať, napáčovať, nachystať na gril a potom to pripravovať na rôzne spôsoby. Napr. syrové omáčky, najmä z modrých syrov.

Ale na športy si čas nájdete, nie? Hovorili ste, že rád lyžujete, hrávate tenis, hokej...

Hokej nie, nemám čas. Kedysi som ho hrával, ale ľadová plocha je voľná len v určitú hodinu, a to ja väčšinou nestíham. Nájdem si čas na tenis, trochu golf. Ale musím povedať že deti ma už dávno predbehli, som v rodine najslabší. Možno keď budem mať viac času, tak sa tomu trochu povenujem. Občas idem na bicykel, ale len málo, a občas lyžovať... My to máme tak, že sa z okna pozrieme priamo na kopec a vidíme, či je snečno, koľko tam je snehu a za polhodinu sme hore na svahu.

Martinčania sa teda majú! Vy ste tu vyrastali?

Áno. Rodičia žili v Martine. Keď bola mama tehotná, otec musel ísť na služobnú cestu, zaviezol ju preto k sestre do Žiliny a tam to na ňu prišlo. Tak som sa narodil v Žiline. Istý primátor Žiliny, keď sme robili zákazku pre Kiu, po dokončení povedal, že je to dobré len mám jednu chybu, že nie som zo Žiliny. Tak som vytiahol občiansky preukaz a ukázal som mu, že som sa narodil v Žiline. Na čo povedal, že hneď tušil, že nemôžem byť Martinčan!

Šťastie je vrtkavá vec. Považujete sa za človeka, ktorý je šťastný?

Myslím, že áno. Človek vie byť šťastný vtedy, keď sa dokáže tešiť aj z malej radosti a pokiaľ si nekladie nespĺniteľné ciele. To sa nedá naučiť, buď to v sebe máte, alebo nie. Poznám typy, ktoré aj pri veľmi slušnom úspechu povedia len škoda, že to nebolo lepšie. Skončí v športe druhý a nemá radosť z druhého miesta, ale trápi ho, že nie je prvý. Aj ja mám rád úspech, ako asi každý, kto šéfuje nejakému zoskupeniu. A napriek tomu, že rád vyhrávam, tak ma teší aj iné umiestnenie, než prvé. Nedá sa byť vo všetkom prvý.

To ste povedali pekne...

Očakávania a ciele by mali byť mierne nereálne, lebo to nás posúva dopredu, ale nie natoľko nereálne, že dochádza k sklamaniam. Kto má maximalistické očakávania, nebude šťastný, lebo sa mu nikdy nepodarí splniť úplne všetko...

Foto: M. Veľček

Ing. Tibor Kočvara

(*1963) vyštudoval Stavebnú fakultu VŠT Košice, odbor pozemné stavby. Žije v Martine. Má dcéru (21), ktorá študuje Fakultu manažmentu na City University v Bratislave a syna (17), ktorý bude tento rok maturovať na gymnáziu a chce ísť v jeho šľapajach.

Živé stavby

Z pivovaru budou byty a kanceláře

V areálu bývalého Měšťanského pivovaru v Holešovicích vyrůstá nový administrativně obytný komplex. Zakázka představuje realizaci železobetonového skeletu pěti objektů. Stavbu pro náročného investora – Arena Real Estate Development, a.s. – provádí společnost Skanska. V současné době jsou dokončeny monolity jednotlivých objektů. Nyní se stavějí dvě bytové budovy (F, I), přičemž 17podlažní „efko“ svoji výškou 58 m přesahuje okolní budovy o deset podlaží. Každá budova obsahuje dvě patra garáží. Parkovací prostory nabídne i rozsáhlý objekt P. „Rekonstrukce Měšťanského pivovaru je především kvůli dopravě materiálu velmi náročná, ale rozmanitost jednotlivých činností na objektu nás nutí poradit si s mnoha náročnými prvky,“ uvedl Ernest Túró, hlavní stavbyvedoucí z divize Betonové konstrukce společnosti Skanska, která zakázku provádí. Termín dokončení tří zbývajících objektů je duben 2008.

Základní údaje o stavbě

Název stavby	A7 – Arena Holešovický pivovar
Lokalita	Holešovice; Praha 7
Investor	Arena Real Estate Development, a.s.
Zhotovitel	Skanska CZ a.s.
Projektant	Inrestat s.r.o.
Projektový tým	Ernest Túró – hl. stavbyvedoucí
Doba realizace	únor 2007 – duben 2008

Přestavba brněnského nádraží začala

První etapa přestavby brněnského nádraží je již v plném proudu. V současné době se připravuje staveniště pro zakládání stavebních objektů, stavějí se přeložky inženýrských sítí a probíhá demontáž kolejí pro budování mostních staveb a nového kolejiště.

Celá stavba bude po dokončení součástí nového železničního uzlu Brno. V dokončené podobě bude sloužit pro provozní ošetření, opravy a odstavování vlakových souprav, elektrických jednotek a lokomotiv. Stavba řeší i křížení ulic Bohunická a Sokolova, a to vybudováním podjezdu v prostoru břevlavského zhlaví.

Základní údaje o stavbě

Název stavby	ČD Brno – 1. část odstavného nádraží, I. etapa
Lokalita	Brno, Horní Heršpice
Investor	Správa železniční dopravní cesty, s.o., a České dráhy a.s. Stavba je financována Státním fondem dopravní infrastruktury).
Zhotovitel	Sdružení s názvem „Brněnský drak“ – OHL ŽS a.s. (69 %) a Skanska DS a.s. (31 %)
Projektant	Sdružení firem SUDOP Brno spol. s r.o. a MCO MORAVIA Consult Olomouc a.s.
Projektový tým	Skanska DS, Lubomír Štěpánek – projektový manažer
Doba realizace	říjen 2007 – květen 2009

Dálnice D1 se prodlužuje o další kilometry

Delší o dalších šest kilometrů bude první z českých dálnic, „dé jednička“. Od prosince předloňského roku tu probíhají intenzivní práce na druhé etapě úseku Mořice–Kojetín. Stavba je unikátní zejména tím, že na poměrně krátké vzdálenosti vzniká celkem 14 mostů a jedno mimoúrovňové křížení – půjde o tři mosty na obslužných komunikacích a jedenáct dálničních mostů. Mimoúrovňová křižovatka pak na dálnici napojí obec Kojetín. Co se týče povrchů vozovek, na dálnici budou většinou betonové, na mostech a jiných vysoce namáhaných úsecích, například náspech, se objeví asfalt. V současné době je provedeno přes osmdesát procent zemních prací z celého budovaného úseku. Jsou dokončeny komunikace na přeložce silnice I/47 a silnice II/367. Hotové jsou rovněž přeložky inženýrských sítí stejně jako pilotové založení dálničního mostu přes Syrovátku a dálničního mostu přes přeložku silnice III/36724.

Základní údaje o stavbě

Název stavby	Dálnice D1, stavba 0134.1 Mořice–Kojetín, II. etapa
Lokalita	Dálnice D1 km 50,4–km 57,0 (Vrchoslavice, Stříbrnice, Koválovice, Bojanovice)
Investor	Ředitelství silnic a dálnic ČR, stavba je financována z prostředků SFDI a Fondu soudržnosti EU
Zhotovitel	Sdružení firem: Skanska DS a.s. (vedoucí účastník), Dálniční stavby Praha, a.s., a Stavby silnic a železnic, a.s. (účastníci)
Projektant	HBH Projekt spol. s r.o. Brno
Projektový tým	Ing. Martin Fischer – vedoucí projektu
Doba realizace	prosinec 2006–listopad 2009

Projekt Rača Vineyards je odštartovaný

V tomto období začali v Bratislave prípravné práce na stavbe prvej etapy projektu Rača Vineyards. V súčasnosti sa tu budujú základy a prípojky inžinierskych sietí. Rezidenčný komplex Rača Vineyards ponúkne v piatich bytových domoch celkom 177 bytov veľkosti 1+kk až 5+kk a sedem nebytových priestorov, ktoré môžu slúžiť napríklad ako obchody. Súčasťou areálu bude tiež viac ako 200 parkovacích státí, z toho 63 v suteréne jednotlivých domov. Domy sú budované s dôrazom na moderné architektonické a technologické trendy a budú kompletne bezbariérové. Dokončenie prvej etapy je plánované na júl 2009.

Predaj bytov začala spoločnosť Skanska už v septembri tohto roka. Bratislavská štvrť Rača, kde komplex vzniká, kombinuje príjemné prostredie s výborným spojením do centra slovenskej metropoly. V lokalite je všetka občianska vybavenosť a rad športovísk.

Základné údaje o stavbe

Názov stavby	Rezidenčný komplex Rača Vineyards
Lokalita	Kadnárova ulica, Bratislava–Rača
Investor	Skanska Development SK, s.r.o.
Zhotoviteľ	v tejto chvíli prebieha výberové konanie
Projektant	Ateliér Kusá, s.r.o., Ing. arch. Jarmila Kusá a Kamil Hurajt
Doba realizácie	november 2007–jún 2009

Významné projekty

Foto: T. Kolbeš

Svatá Barbora ochraňuje tunely Pražského okruhu

Již stovky let je svatá Barbora patronkou všech horníků. Není proto divu, že její soška nyní symbolicky ochraňuje pracovníky Skanska BS na stavbě dvou dálničních tunelů jihovýchodní části Pražského okruhu mezi Vestcem a Lahovicemi. Počátkem listopadu 2007 byla za přítomnosti řady hostů i samotných stavbařů soška svaté Barbory umístěna u cholupického portálu a oba tunely byly zároveň slavnostně vysvěceny.

V současné době jsou v plném proudu práce na ražbě jižní, třípruhové tunelové roury. Z celkové délky 1 937 metrů bylo vyraženo již více než 850 metrů. „K přístupu do tunelu používáme průzkumnou štolu, takže při pohledu zvenčí málokdo tuší, nakolik jsme již postoupili. Mezi tunely se jedná o velikána, plocha výrubu místy představuje až 138 čtverečních metrů, takže postupujeme rychlostí zhruba 2,5 až 3 metry za den,“ říká Viktor Petráš ze společnosti Skanska BS.

Při ražbě tunelu používá společnost Skanska takzvanou Novou rakouskou tunelovací metodu, která na základě výsledků měření a sledování chování horninového masivu přizpůsobí technologický postup ražby skutečně zastíženým podmínkám. „Díky tomu je možné vynakládat jen nezbytně nutné finanční prostředky na zajištění bezpečnosti a stability výrubu,“ vysvětluje hlavní stavbyvedoucí V. Petráš.

Severní tunelová roura bude mít dva jízdní pruhy a délku 1 924 metry. Tunely jsou součástí 8,5 kilometru dlouhého úseku Pražského okruhu R513, který provádí sdružení firem Skanska DS, Skanska BS a Alpine Mayreder Bau. Stavba začíná u rozsáhlé křižovatky Lahovice, přes 236 metrů dlouhý most překonává Vltavu a dvěma směrově rozdělenými tunely stoupá z Komořan k Cholupicům. Odtud pokračuje v hlubokém zářezu až k dálničnímu přivaděči Vestec.

Současně s ražbou tunelu se pracuje i na dalších částech úseku. „Za výjezdem z tunelu až k silnici mezi Točnou a Cholupicemi v těchto dnech hloubíme 6 až 7 metrů hluboký zářez, kterým okruh v těchto místech povede. V celé trase jsme navíc skryli ornici, aby zde mohl proběhnout archeologický průzkum,“ říká ředitel stavby Karel Fulík ze společnosti Skanska DS. Vedlejší silnice z Točné do Cholupic v budoucnosti povede přes Pražský okruh přemostěním. V této části stavby se také počítá s několika biomosty, které budou sloužit pro migraci volně žijících živočichů.

Práce započaly i na východní části stavby. „Na obou březích Vltavy v současné době zakládáme most přes Vltavu,“ doplňuje Karel Fulík. Dokončení úseku je plánováno na rok 2010, takže na stavbě bude od této chvíle pořád rušno. Po zprovoznění odvede Pražský okruh tranzitní dopravu z rezidenčních částí Prahy, propojí všechny důležité dálniční tahy kolem metropole a zvýší rychlost a bezpečnost cestování. Svatá Barbora pak bude moci s klidem předat pomyslnou štafetu svatému Kryštofovi, ochránci poutníků.

Nejsem přešlechtěný kus!

říká Marek Eben po Koncertě pro stromy v brněnském Semilassu

Marek Eben patří k nejlepším českým moderátorům a podle diváckých anket i k nejoblíbenějším tvářím televizní obrazovky. V sobotu 20. října se v Brně představil ve své „vedlejší“ oblíbené roli – zpěváka, autora textů i muzikanta. Společně s bratry Kryštofem, Davidem a v doprovodu dalších hudebníků vystoupil na Koncertě pro stromy, na němž byly vyhlášeny výsledky ankety Strom roku 2007.

Na úvod koncertu jste říkal, že si vás organizátoři pozvali proto, aby měli na pódiu tři Ebony, že se to ke stromům docela hodí. Určitě to ale není hlavní důvod, proč jste přijali pozvání na benefiční koncert. Na co vás organizátoři nalákali?

Nás moc přesvědčovat nemuseli. V Brně je tradičně dobré publikum a také známe tento sál. Nebráníme se skoro žádnému hraní, a když je to při takovéto příležitosti – to už dvakrát ne. Strom je hezké téma.

V anketě Strom roku zvítězila Stojanova lípa v obci Beňov na Olomoucku, která obdržela více než 22 000 hlasů. Hlasoval jste v anketě? Měl jste v soutěži také nějakou oblíbenou lípu nebo hrušku?

Tak daleko jsem nedospěl (smích). Ale často se potkávám se stromy na golfovém hřišti. Mám k nim takový ambivalentní vztah, protože jako golfový hráč nemohu říci, že bych je úplně vy-

hledával. Zvlášť když je trefíte! Když chcete hrát přes strom a trefíte korunku, ono vám to spadne pod kořeny a pak spotřebujete další tři rány, abyste se dostali ven, to bych si stromy raději od-pustil. Ale normálně v krajině jsou krásné.

Strom je do jisté míry metaforou lidského života, v mnoha ohledech je podobný – má své kořeny, roste, větví se, proplétá, košatí... Co bylo pro vás důležité v těchto stadiích?

Kořeny jsou samozřejmě to, z čeho vyrůstáte. Je to zásadní dar, který si člověk nijak nezasloužil, který může dostat po rodičích jako genetikou výbavu. Navíc – někdy se stává, že geniální umělci nejsou zrovna nejlepší otcové a že jejich rodiny nejsou příliš harmonické. My jsme měli tu kliku, že v naší rodině to skutečně vypadalo až neuvěřitelně spořádaně a příjemně. Nezažil jsem, že by u nás doma na sebe dospělí zvýšili hlas nebo že by se pohádali. Teprve když jsem byl ve škole a občas jsem se dostal do rodin

svých spolužáků, byl jsem úplně konsternovaný, jak to také může v domácnosti vypadat. Po této stránce jsme rodičům za mnoho vděční.

Určitě vás hodně ovlivnili i po muzikantské stránce...

Existuje další druh otců – vážných skladatelů, kteří chtějí, aby ze synů byli také vážní skladatelé. A nemají vůbec žádnou toleranci. Když se synové dají na lehčí múzu, tak tím doma opovrhují a říkají, že to, co dělají, není žádná muzika, nebo prostě děti drezurují, aby z nich byli koncertní umělci. Většinou jim tu profesi znechtíví. V tom byl náš táta absolutně výjimečný. Nikdy jsem od něj neslyšel cokoli pejorativního, co by se týkalo třeba rockové nebo folkové hudby. Nikdy ani slovo! On v tom vždycky hledal něco dobrého. Dokonce sám při výuce stavby skladby na hudební vědě velmi často používal písničky Beatles, když potřeboval ukázat, kde je předvětí a závětí.

Foto: M. Bartoš

Všichni tři bratři Ebenové jsou výborní muzikanti. Kdysi jste hrávali jen spolu, nyní vás je na pódiu při koncertě sedm. Pro posluchače je to oživení. Kdy přišla ta změna – s poslední deskou?

Přišla v roce 2002, kdy jsme začali zkoušet písničky na poslední album. S Ebenty v triu jsme přestali hrát po revoluci a dvanáct let jsme nezahráli ani notu. A pak jsme si řekli, že jestli teď neuděláme desku, tak už asi nikdy. Já jsem v té době dal výpověď v divadle, šel jsem na volnou nohu a doba, kterou jsem měl vyhrazenou na zkoušení, se mi najednou uvolnila. Říkal jsem si: „Jestli si tam něco nedám, tak to prolajdám.“

Hned za rohem od Ypsilonky sídlí Sony BMI a ti po nás už dlouho desku chtěli. Tak jsem jenom zašel za roh a řekl jsem, že bychom to zkusili. Spolupráce s kluky z ETC a s Jaromírem Honzákem byla a pořád je výjimečně příjemná. My jsme vždycky tak trochu toužili s Ebenty dělat bigbít, ale s naší vizáží by nám to stejně nikdo nevěřil (smích). Ale kdy se vám to naskytne, že můžete hrát například s rytmikou od Vládi Mišíka? Tak jsme samozřejmě okamžitě souhlasili a dělá nám to velkou radost.

Na koncertě zazněla spousta nových písniček. Jsou předzvěstí nové desky?

Rádi bychom, protože od poslední desky už uplynulo šest let. Je načase něco nového vyprodukovat, i kvůli kapele. Když nepíšete nové věci, tak ty staré vás po čase přeci jenom omrzí. Kapela potřebuje vždycky trošku provětrat.

V textech nových písniček se k mému překvapení odráží i vaše moderátorská profese. Zpíváte například o tom, že „chcete umřít v Karlových Varech“, jindy se prolínají melodie i slova z pořadu „Na plovárně“. Dá se říci, která z vašich profesí je vaší srdeční záležitostí, nebo je hudba a moderování něco jako srdeční předsíň a komora?

Víte, ono je velmi příjemné, když má člověk víc profesí. V každé profesi na vás občas padne deprese, že vám to nejde, a přemýšlíte, co budete dělat, když vám to nejde. Když máte dvě profese, tak si řeknete, že byste třeba mohli dělat tu druhou (smích). A tak odsakujete od jednoho povolání k druhému. Ten poměr se mění podle poptávky. Jakmile jdete točit desku, stane se z vás opravdu na měsíc muzikant a snažíte se všechno ostatní dát trošičku stranou. A pak to doděláte a ve frontě už čekají všelijaké moderátorské úkoly. Takže se to prohodí a je to takové „okysličovací“.

Určitě je hezké, když vám Martina Navrátilová v rozhovoru řekne, že takovou otázku ještě od žádného novináře nedostala. To je veřejná pochvala, až se moderátorské srdce „zatele“. Je pro vás moderování stále atraktivní – i po těch desítkách, možná stovkách odvysíláních

pořadů? V čem podle vás spočívá kouzlo této profese?

Neumím si představit, že by mě to mohlo někdy omrzet. Je velká výhoda, že pořad na plovárně není o mně. To by se člověk rychle okoukal, ale ten pořad je o hostech a já bych měl být „v rohu“, jak to jenom jde. Ti hosté jsou fascinující! Jak by mě mohl omrzet takový pořad, jehož hosty jsou například Genesis, Bill Gates nebo Robert Redford? Každé setkání je velký zážitek.

Máte image „slušáka“...

No jo...

Říkám to proto, že když jsem se na chodbě po koncertě zmínila, že tady v zákulisí kouříte, nikdo mi to nechtěl věřit! Co je podle vás nejdůležitější pro to, aby si člověk vytvořil dobrou image?

Image je částečně vytvořena uměle a vzniká jaksi podivuhodně. Ne vždycky odpovídá skutečnosti. Já musím například v každém interview znovu vyvracet fámu, že nikdy neřeknu sprosté slovo. To je naprostý omyl! Ta já používám běžně a docela rád. Ne že bych byl takový přešlechtěný kus, že bych neřekl žádnou vulgaritu. Ale nemám to rád na obrazovce a v médiích, protože k tomu už musíte mít důvod, abyste taková slova mohli použít. A ne každému to projde. Vladimíru Menšíkovi by to prošlo, ale mně těžko. Spousta lidí si vás vymodeluje ideálně a pak je hrozně rozzlobí a dotkne se jich, když se nevejdete do příhrádky, kam si vás naaranžovali. Takže si připadám celkem normální.

Co považujete za úspěch?

Když můžete dělat práci, která vás baví, a vidíte, že to třeba i někoho jiného těší. Že to přinese něco dobrého. Když po takové práci můžete přijít domů a máte tam klidnou, nerozhádanou rodinu. Co víc by si člověk mohl přát? To je pro mě úplně ideální.

Náš rozhovor vyjde v časopisu firmy, jejímž oborem je stavebnictví. Postavil jste něco, na co jste pyšný, nebo naopak máte něco takového v plánu?

Já už jsem pyšný! (Smích.) Upřímně – já neumím postavit nic. Ale se ženou jsme si pořídili dřevěný dům u Karlových Varů, ve kterém nyní trávíme víc času než v Praze. Je to takový finský dřevěný dům z masivu. To bylo tak – když jsme se v době povodní vrátili z dovolené, byla v našem pražském bytě zatopena výtahová šachta. Bydlíme ve 4. patře a protože manželka je na vozíku, zoufale jsme tento stav řešili, protože v té době jsem odjížděl točit Anežky na Moravu. Byla to patová situace. Pomoc jsme nakonec našli u Zdeňka Svěráka v Parapleti. Řekli jsme si, že budeme stárnout a nebudeme mít sílu na cestování – a že bychom měli, dokud ještě nějaké síly máme, vybudovat něco bezbariérového. A postavili jsme domeček.

Když se mě ptáte, musím říct, že nám dům stavěl napůl český dealer finské firmy a druhou polovinu Průmstav. Vy to tam asi nedáte, ale bylo to báječné! Nevěřil jsem, že se vůbec dá tak harmonicky stavět. Udělali základovou desku, 29. května přijely tři kamiony z Finska a dům při-

Foto: M. Bartoš

vezly a v půlce října jsme tam spali. Všichni mě dopředu varovali, že se ze stavby zblázním, ale já jsem neměl jeden jediný konflikt. Dali nám takového staršího pana stavbyvedoucího, který si postavil na vedlejší parcele stavební buňku podobně jako na velkých stavbách, každý den v sedm ráno nastoupil a stavbu řídil. Ke konci stavby bylo až dojemné, jak se lidi, kteří tam pracovali, začali na ten dům dívat očima mé ženy. Přišli velmi často s výbornými nápady. Říkali například: „Nebylo by lepší, kdyby vaše paní měla ten vypínač na levou ruku, aby se k tomu nemusela tak natahovat?“ To bylo úplně okouzlující, všichni propadli dobré myšlence udělat bezbariérový dům, přímo vymyšlený a postavený pro člověka s handicapem. Moje žena je tam šťastná. Bydlíme tam čtyři roky a nevím, co nám za poslední dobu přineslo více radosti.

Rolling stones potichu

Byli jste někdy v lomu? Přesněji – v kamenolomu, kde se těží kámen, který se následně zpracovává na drcené kamenivo? I laik si umí představit, jak takový provoz vypadá: prach, otřesy a hluk. Okolní prostředí do jisté míry trpí, ale i dopady padajících kamenů se dají zmírnit. V lomu Klecany se s tím vypořádali po svém: v roce 1996 snížili prašnost skrácením výrobní linky a od půlky loňského roku tu mají speciální opláštění snižující hluk i prašnost.

Proces těžby kamene je v podstatě stejný po stovky let. Nejprve se najde ložisko, získá se povolení k těžbě, pak se udělá těžební plán a poté přijde na řadu vlastní těžba a zpracování. Technika těžby je téměř stejná, jen se zdokonalují technologie. Odstřel se tady provádí každý týden, výjimečně jednou za 14 dní. Nejprve se navrtají 10 až 20 metrů hluboké vrty o průměru 115 mm, vzdálené od sebe po 3 metrech, do nich se dá nálož s průmyslovou trhavinou. Jedním odstřelem se vytěží zhruba tři až dvacet pět tisíc tun materiálu, který se musí naložit a navézt do drtičů k dalšímu zpracování. „Proces drcení se provádí ve třech stupních drcení, kamenivo se třídí na třídicích a finální produkt padá do expedičních zásobníků. Zákazníkům nabízíme 12 druhů finálních výrobků. Tři z nich se používají při výrobě betonu jako jedna z důležitých součástí betonové směsi, ostatní výrobky se používají jako podkladové vrstvy při budování silnic, dálnic, parkovišť či ke zpevnění terénu. Denně se odtud odváží 1 200 tun kameniva,“ říká ředitel společnosti Lom Klecany Jan Hojka.

Při výrobě kameniva, tedy těžbě a zpracování, dochází nejčastěji k otřesům okolí, hodně se práší a okolí může být, zvláště v letních měsících, obtěžováno hlukem. Technologie se sice stále zdokonalují, nicméně lom je lom. Pro provoz jsou stanoveny limity a několikrát do roka se provádějí kontroly. Například hluk z provozu lomu nesmí překročit povolenou hranici 50 dB. Není to mnoho,

vezmeme-li v úvahu, že 50 decibelů je normální hladina hluku ve dne a například letící letadlo „hlučí“ 130 decibely, lidská řeč má okolo 70 dB a při psaní na stroji působíte hluk 60 decibelů. „I když kontroly z ministerstva životního prostředí a KHS dopadly dobře, rozhodli jsme se, že budeme více ohleduplní k životnímu prostředí i k celému okolí. „Oprášili“ jsme náš projekt na opláštění z roku 1998 a přizpůsobili jej pro současné potřeby lomu. Opláštění se totiž zamezí šíření prachu i hluku, ale jde o značnou investici,“ vysvětluje J. Hojka. Princip ochrany spočívá v instalaci sendvičového pláště, který tvoří dva plechy s šesticentimetrovou mezerou vyplněnou izolací.

„Byla to sice velká investice, ale rozhodně jí nelitujeme. Myslím, že zlepšení pocítí jak naši zaměstnanci, tak i obyvatelé nedalekých Kralup na druhém břehu Vltavy, které se ale díky rostoucí bytové výstavbě stále přibližují, a přilehlé obce Klecánky. Také jsme zkrátily provozní dobu o tři hodiny, a to jak u třídicích technologií, tak u primárního drtiče. V tomto lomu se bude těžit ještě několik desítek let a zaleží jen na nás, jak moc těžba poznamená okolí. Vsadili jsme na ohleduplné jednání, šetrné k přírodě i okolí. Věříme, že se to vyplatí, a navíc jde o investici do budoucna,“ dodává jednatel dceřiné společnosti Lom Klecany ze společnosti Skanska Michal Bláha.

Po stopách architektury

A kámen na kameni zůstal...

Kámen je starý jako země sama a lidstvo mělo tuhle pradávnou přírodninu nejen na očích, ale i po ruce, i když zacházet s ní se učilo jen pozvolna. Trvalo poměrně dlouho, než se kámen začal používat ke stavebním účelům, snad proto, že nestačil jen sběr a vršení na sebe, bylo nutné vylomit ho ze skály, dopravit na místo a klást na sebe s úmyslem dosáhnout předem určeného cíle.

Z menších neopracovaných kusů kladených nasucho se budovaly zástěny, tarasy, spodní části staveb, náhrobky, mohyly, obydlí, postupně kuželovité stavby, oválné věže se schody v tloušťce zdi, malé pevnosti a další účelové stavby, které vytvářely představu spojení kamene s pevnou, trvanlivou stavbou. Použití kamenů neobvyklých rozměrů vždy dokládá mimořádný význam stavebního počínu a má i ideový rozměr.

Megalitické stavby a pyramidy

O kamenných stavbách a sochách toho ví Evropa hodně. Naši předkové nám zanechali z let 3000 až 1500 př. n. l. kultovní menhiry, dolmeny i kruhové kromlechy – ten nejznámější se nachází v anglickém Stonehenge. Nejsou však nejstaršími, které známe, ještě před nimi a současně s nimi vznikaly monumentální kamenné stavby v oblasti egejské, v Egyptě, Americe, Číně, Indii a na mnoha jiných místech. Především pyramidy se staly symbolem věčnosti se svými přesnými geometrickými tvary a obrovským množstvím stavebního kamene – opracovaných kvádrů kladených na sebe bez jakéhokoli pojiva. Impozantní jsou rovněž skalní chrámy a hroby. K nejmladším stavbám starověkého typu a pojetí patří chrámy Mayů, Aztéků a Inků; ani tady, podobně jako v Egyptě, nebylo známo železo, a přece je kámen výborně opracován. Jiné je uplatnění kamene u egyptských chrámů o tisíc let mladších než pyramidy. Zdi, sloupy, pilíře i zastropení včetně architektonických prvků (římsy, sloupové hlavice, figurální sochy a reliéfy) – vše je z kamene. Ploché kamenné stropní desky byly uloženy na kamenných překladech – architrá-

vech (nejdelší břevno dlouhé 8 m bylo použito v Amónově chrámu v Karnaku). Z kamene se nestavěly jenom stavby kultovní – chrámy, hrobky a jejich příslušenství, ale také silnice, akvadukty, hrady a mosty, zavodňovací kanály, hráze, doly. Kamenné stavby z tohoto období dokládají úžasnou trvanlivost přírodního kamene a jsou až provokativní „reklamou“ důvěryhodnosti kamenných staveb.

Antika a následovníci

Na základech egejské kultury se rozvíjela asi od 8. stol. př. n. l. kultura řecká. Řekové do kamene „přepisovali“ principy dřevěných konstrukcí, jejich tvary a kompozice. Stavby chrámů se rozvíjely podle megaronu tzv. architrávním systémem, bez klenby. Jednotlivé kameny se opracovávaly do konečné podoby v terénu, pak se osazovaly na místě stavby a spojovaly tenkou vrstvou malty. Římané pak kamene využili i v klenutí – převzali stavební materiály, techniku i prouvu klenbu od Etrusků a spojili ji se stavitelstvím řeckým. Jako svistou nosnou konstrukci používali zeď i sloup a systém archivoltový (s klenbou) kombinovali se systémem architrávním. Tesali do kamene, přestože ovládali omítkovou architekturu, a teprve oni plně využili klenby ve stavebnictví a architektuře. Zpočátku šlo o technické stavby – mosty, akvadukty, záhy i budovy s velkými vnitřními prostory. Římané si kámen osvojili a seznámili se s bohatstvím jeho výrazů. Počátek obnovy zapomenutých antických technik spadá v Evropě do konce prvního tisíciletí n. l., kdy do chaotického prostředí vstupuje křesťanství s novou krystalizací kamenného sta-

vitelství. Románské kamenné stavby (v Čechách od 11. do poloviny 13. století) byly půdorysně velmi jednoduché, sevřené prostory, sporný detail a úzká okna – vše z kamene, především z opuky. Přesto už kupec Ibrahím ibn Jákúb ve své známé první písemné zprávě o Praze z let 965–966 vidí „Fragu“ jako kamenné město s živým tržištěm mezinárodního významu, s kamennými stavbami obehnanými kamennou zdí. Rotundy, kostelíky, bazilika, Juditin most, hrady, ale také románské domy. Jejich přízemky byly částečně zapuštěné a dochovaly se neporušené ve sklepech později goticky přestavěných objektů v Praze i v jiných městech. První gotické stavby u nás vyrůstají kolem roku 1230 a teprve gotika ukázala, jak lze kámen tvarovat a konstrukčně využít. Gotická katedrála s opěrným systémem, který je pozoruhodným inženýrským dílem, se dá nazvat kamennou symfonií. Teprve zde je pochopena logika konstrukce z kamene (základem je žebrová klenba, která znamená zlepšení statických vlastností klenebního systému), překonávající řecký architrávnový systém. Kámen je zde namáhán výhradně na tlak a tím se využívá jeho nejtípciější vlastnosti, v níž předčí všechna ostatní tehdy známá staviva. Stavitelé katedrál dokázali, přes množství použitého kamenného materiálu, vyvolat pocit odhmotnění, dosažení vzrůsnosti, dojmu lehkosti a filigránského zjemnění a přesvědčili o úžasné tvarovatelnosti kamene. Hlavním stavebním materiálem gotického období byl převážně pískovec. S rozvojem techniky se změnila konstrukce kamenných staveb, především jejich dispoziční uspořádání, zvětšovaly se prostory, okenní otvory měly bohaté kamenné

Po stopách architektury

dělení a často barevnou vitráž. Z kamene se stavějí vedle farních a klášterních kostelů i další stavby – měšťanské domy, arkýře, radnice, špitály a stavby opevňovací a inženýrské nejen v Praze... Nepřehlédnutelné jsou imponantní architektonické počiny Karla IV. – založení Nového Města, stavba katedrály, kamenný most, kláštery, Karolinum... Za jeho éry se budovaly také desítky gotických hradů na celém našem území, gotická města (Plzeň, Litomyšl, Kutná Hora, České Budějovice, Domažlice, Vysoké Mýto), opevnění, kláštery...

Rustika a bosáž

Konec 15. století předznamenává příchod renesance, která přejímá z antické architektury architráfový systém. Stavební technika se změnila – místo žebrové klenby i opěrného systému se nejprve vyzdvíá celá konstrukce a pak teprve se upravují povrchy stěn. Kámen se stále hojně uplatňuje ve zdivu a architektonicky náročných částech – články, římsy, hlavice sloupů, široké uplatnění našel v nových způsobech tvarování bosáže a na rustice (zdivo z kamenných kvádrů s hrubou neopracovanou lícni plochou a zdůrazněnou spárou, konečná úprava líce zdiva byla provedena až po osazení při dokončování stavby). Ta se používala na nároží budov, kolem oken a portálů – jde o tzv. armované zpevňující části zdiva.

Mezi nejranější práce české renesance v Praze patří Vladislavský palác (r. 1546) na Pražském hradě. Podobně je tomu v baroku, kde kámen ustupuje do pozadí a používá se jen jako stavivo – do základů, do smíšeného zdiva, na zdivo masivní a na části namáhané velkým tlakem, hlavně ale na inženýrské stavby – mosty, silnice, vodní stavby. V interiéru jsou však nenahraditelným materiálem kamenné dlažby a leštěný kámen na dekorativní obklady stěn.

Výrazným prostorovým prvkem je opět klenba, ale nově pojatá, často se složitými klenebními prvky. Matyášova brána Pražského hradu (r. 1614) je první světskou barokní stavbou u nás, následovaná kolosální stavbou Valdštejnského paláce a mnoha dalšími stavbami (opevnění, kostely).

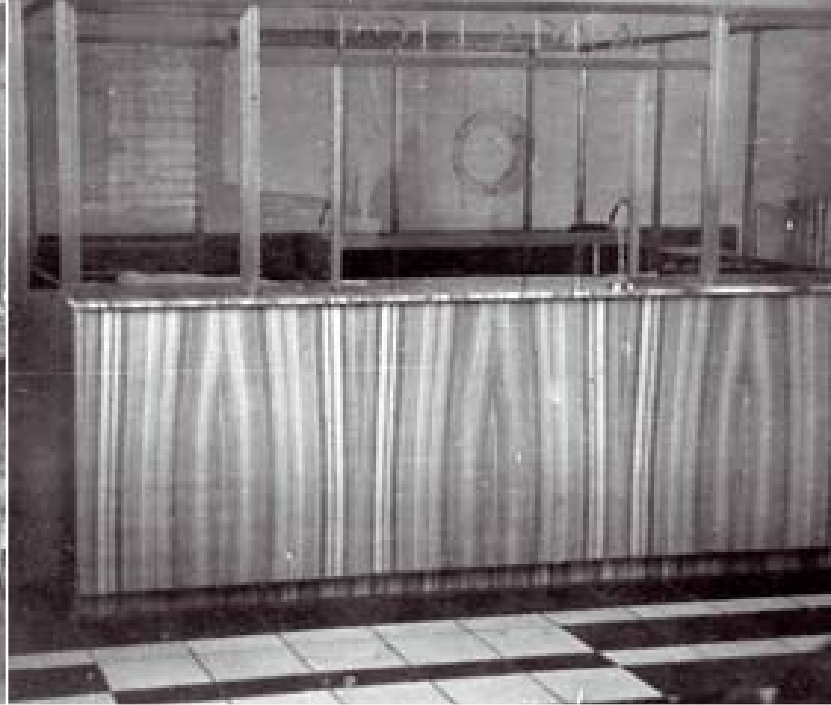
Kámen a novověk

Devatenácté století přineslo opět výraznější použití kamene. Většina budov s vyšším společenským posláním vypadá „jako z kamene“ – Národní divadlo, Národní muzeum a další a další stavby obložené kamenem. V interiéru to byl ušlechtilý kámen leštěný, který dodává prostoru vznešenost. Kámen má dál své nezastupitelné místo v inženýrských stavbách – úpravy toků řek (nábreží), jezy, propusti, zdymadla, mosty, to je opět přehlídka nepostradatelnosti a užitečnosti kamene. Výjimečnou výrazovou silou přírodního kamene dokazují i četné náhrobky, pomníky, památníky, objekty městského parteru. Století dvacáté se odvrátilo od tradic, tedy i od kamene v tradičním použití. Ze stavění se stal složitý proces vlivem nových technologií, nových konstrukčních i dekoračních hmot, nastupují nové systémy zrychlující proces stavění (vyztužený beton, ocel). Proměňuje se i estetické cítění. Zvyšuje se výška staveb a zvětšuje velikost vnitřních prostor objektů. Přírodní kámen, zdánlivě neupotřebitelný, je postupně vytlačován do pozice pomocné hmoty, která se těží pro získání vápence na výrobu cementu a vápna, lomového kamene či kamenné drti. Ve druhé polovině minulého století sílí potřeba návratu k této přírodnině, kámen se uplatňuje jako hmota dekorační, pro venkovní dlažby... Četné veřejné budovy opět dostávají kamenný obklad, v prostorách pražského metra jsou vidět jeho stále kvalitní povrchy. Kámen tím dostává znovu v architektuře úlohu, která mu tradičně náleží, a v různých podobách (i jako

konglomerovaný kámen) je opět důstojnou součástí staveb. Dokonce začal konkurovat i předpatému betonu. V padesátých letech minulého století se objevil nový způsob stavebního použití přírodního kamene, zcela odlišný od všech dosavadních způsobů – jde o spínané kamenné konstrukce sestavené z menších kvádrů s dodatečně vloženou předpínací výztuží. Princip byl využit ve Švýcarsku pro konstrukci kamenných mostů a později jinde opakován na různých vodorovných i svislých kamenných konstrukcích. Do kvádrů velmi přesně opracovaných na styčných plochách jsou vyvrtány otvory pro kabely. Konstrukce se sestavuje na místě, po vložení kabelů a jejich napnutí se kanálky zalijí (zainjektují) jemnou cementovou maltou. Vytvořené nosníky mohou být štíhlejší než betonové. Kromě mostních konstrukcí byly použity např. jako vnější nosné pilíře. Viditelné svislé spáry odporují všem dosavadním zvyklostem a zásadám tradičního stavitelství i pravidlům kamenožezu a vytvářejí překvapivou, jinde nevídanou strukturu. Kámen si své místo, přes různé módní vlny jiných typů materiálu, mezi prostředky architektonické kompozice nejen udržel, ale i upevnil. Průmyslové metody jeho výroby a osazování dovolují využívat ho v širokém rozsahu a v dostatečné škále technických i výrazových variant.

Foto: Archiv architektury NTM v Praze

- ↗ Vladimír Grégr: Kavárna Trilobit-bar, ukončující barrandovské terasy, 1936
- ↗↗ Eduard Žáček: Spořitelna ve Smiřicích – přední strana bankovního pultu, 1933
- František Albert Libra: Vstup do spořitelny v Rokycanech, 1931–1933
- František Sander: Zdymadlo na Vltavě v Hoříně, 1905
- ↘ Josef Plíček, firmy Velflík a Brázdil a Ješ: Přehrada „Les Království“ na Labi nad Dvorem Králové, 1910–1920
- ↘↘ František Albert Libra: Městská spořitelna v Chrudimi, 1929–1934

Skanska ve světě

Dálnice E18
bude finskou chloubou

Finové se při výstavbě dálniční sítě stále častěji obracejí na soukromý sektor. Dvouproudá transevropská dálnice E18, která prochází jihem země, spojí již za sedm let finská města Turku a Helsinky s ruským Petrohradem.

Padesát jeden kilometr dlouhý úsek trasy z Turku do Helsinek mezi městy Lohja a Muurla je v současné době posledním chybějícím úsekem a formou PPP (Public Private Partnership) jej staví sdružení firem, které tvoří švédská společnost Skanska BOT AB, britská John Laing Infrastructure Ltd. a finská Lemminkäinen Oyj.

Na základě smlouvy s finskou státní správou silnic a dálnic sdružení dálnici vyprojektuje, postaví a bude ji v létě v zimě udržovat až do roku 2029, kdy ji v perfektním stavu předá státu. Na této trase E18 je dohromady pětasedmdesát mostů a sedm tunelů, na jejichž výstavbu připadne více než polovina nákladů. Tunely měří celkem 5,2 kilometru, přičemž mosty a tunely na trase vyrovnávají až dvousetmetrové převýšení.

Velký podíl na výstavbě tunelů mají i slovenští tuneláři ze Skanska BS, kteří zde v těžkém terénu uplatňují své mnohaleté zkušenosti. Od dubna roku 2006 pracovalo šedesát Slováků na dvou tunelech – Orsmäki a Karnainen. Tunel Karnainen má celkovou délku 2x 2200 metrů a pracovníci Skanska BS razí polovinu jeho délky ve spolupráci s finskými stavbaři. Tunel Orsmäki v délce 2x 653 metrů razí celý, ražbu dokončili počátkem roku 2007. Stavba tunelů je ve skandinávských podmínkách relativně levná, protože ražba probíhá v tvrdých horninách a vy-

ražené stěny tunelu se ve finále nijak nezačišťují, pouze se přestříkají cementovou maltou, která zamezí vypadávání drobných kamínků.

Celkem se při stavbě jedenapadesáti kilometrů E18 přemístí 8,2 milionu kubických metrů skal. Pro povrch vozovky ale tato žula vhodná není. Finské automobily vzhledem k nepříznivému klimatu jezdí zhruba šest měsíců v roce s pneumatikami s kovovými hroty. Tomuto náporu musí povrch dálnice bezpodmínečně odolat. Jako pl-

nivo do asfaltu proto stavbaři používají extrémně tvrdý štěrk, který dovážejí ze severu země.

Výstavba dálnice je i nyní, uprostřed zimy, v plném proudu. Díky bezproblémovému financování, které si zhotovitel již na počátku výstavby dohodl s bankou, tak na stavbě denně pracuje přibližně 600 lidí a 450 strojů. Termín dokončení v zimě roku 2008 tedy bude splněn a dálnice tak přivítá první ze 22 tisíc vozidel, která by tudy měla denně projet.

Stromoví sympat'áci: česká lípa a slovenská hruška

Již několik let mohou lidé v Čechách a na Slovensku vybírat svůj strom roku. Anketu Strom roku České republiky, jež je součástí programu Strom života, pořádá Nadace Partnerství ve spolupráci s Ministerstvem životního prostředí ČR a společností Skanska, která je již třetím rokem generálním partnerem programu.

Stromem roku se v České republice stala Stojanová lípa z Beňova u Přerova. Mohutná, sto

padesát let stará lípa na návsi v Beňově nese jméno významného rodáka, arcibiskupa Antonína Cyrila Stojana, který se mimo jiné významně zasloužil o založení poutních a exercičních domů v Hostýně a na Velehradě. Do ankety Strom roku ji navrhli zástupci obce společně s místní základní a mateřskou školou. Obci se zhruba 670 obyvateli se poté podařilo strhnout veřejnost i podnikatele z širokého okolí a získat tak pro svého kandidáta úctyhodných 22 571 hlasů.

Na druhé příčce se umístila Lípa ve Staré Lysé, třetí místo obsadila Hrušeň v Hrachovišti. Odměnou pro vítězné stromy bude poukaz na odborné dendrologické ošetření, které proběhne na jaře, kdy končí období vegetačního klidu.

Zájem o anketu Strom roku neustále roste: letos v České republice hlasovalo 60 588 lidí, což je zhruba o deset tisíc více než vloni. Stojanová lípa přitom získala celou třetinu. Výtěžek z hlasování, jenž letos představuje zhruba 220 tisíc korun,

směřuje do veřejné sbírky Strom života. Bude z něj podpořena výsadba nových stromů. Obdobná soutěž probíhá i ve Slovenské republice. Celoslovenským vítězem ankety Strom roka 2007 se stala Hruška plánka (2 191 hlasů). Na druhém místě skončil Platan východný z Kyneka neďaleko Nitry a na třetím pak Brest horský ze Zákamenného při Tatranskej Lesnej. „V ankete Strom roka 2007, ktorú vyhlásila Nadácia Ekopolis a Skanska je druhým rokom jej generálnym partnerom, súťažilo 61 stromov z celého Slovenska. Spomedzi 23 druhov bola najpočetnejšie zastúpená lipa, dub, platan a vřba. Nechýbalo exotické Ginkgo zachránené pred výrubom alebo 700-ročný Tis obyčajný,“ uvedla Magdaléna Dobišová ze Skanska . Na jaře bude vítězná Hruška plánka odborně ošetřena a stejně jako stromy, které skončily na 2. a 3. místě dostane finanční příspěvek na úpravu svého okolí.

Výroba automobilových plechov odštartovala

Dvadsať mesiacov a viac ako 6 tisíc ton ocele bolo potrebných na výstavbu novej haly na výrobu automobilových plechov v košickom U.S. Steel, ktorá po ukončení skúšobnej prevádzky nabehla koncom septembra na plný výkon. Výstavbu haly o rozmeroch 60 x 360 m ako aj montáž technologickkej linky za viac ako miliardu korún zabezpečovala spoločnosť Skanska Technológie. Investorom projektu je spoločnosť U.S. Steel Košice.

Hala pozinkovacej linky č. 3 na výrobu automobilových plechov, ktorú v rámci spoločného podniku postavilo združenie IS – Skanska v januári 2006, sa nachádza v areáli U.S. Steel. „Pri stavbe sme zabezpečovali koordináciu a manažment dodávok a montáže oceľových konštrukcií haly, žeriavových dráh vrátane trolejov a ich napájania, vetranie haly a meranie a reguláciu vetrania, bleskozvod, uzemnenie haly a montáž látok pre osvetlenie,“ uviedol Miroslav Smoleň, projektový manažér spoločnosti Skanska Technológie.

Ďalšia etapa prác, ktorá spočívala v montáži technologickkej linky, začala v marci 2006.

„Všetky časti linky ako aj haly boli dokončené v skorších termínoch, ako bol pôvodný harmonogram, a tak aj celková výstavba pozinkovne bola nakoniec ukončená vo výraznom časovom predstihu. To všetko bolo možné len vďaka maximálnemu nasadeniu zamestnancov ako aj včasnej technológii,“ doplnil manažér.

Výstavba pozinkovacej linky je najväčšou investíciou v rámci korporácie spoločnosti U.S. Steel Košice s.r.o. a patrí k najnovším objektom U. S. Steel Košice.

Ze společnosti

Foto: T. Kubes

Rozjímání v bazilice

V Bazilice Nanebevzetí P. Marie a sv. Cyrila a Metoděje na Velehradě plyne čas nějak jinak – pomaleji. Kořeny kláštera, jehož je velehradská bazilika součástí, sahají až do počátku 13. století. A genius loci zde pociťujeme dodnes. Když se v těch nádherných prostorách rozezní hudba, a nemusí být jen božská, je to zážitek...!

Toto místo si i letos vybrali představitelé společnosti Skanska DS, kteří do baziliky pozvali své obchodní partnery k malému vánočnímu zastavení. A s kým jiným se lze lépe zastavit, než se souborem Jiřího Pavlici? Hradišťan, jehož je Pavlica duší i uměleckým vedoucím, je vždy zárukou nejvyšší kvality. A není to ani poprvé, kdy tato cimbálová muzika koncertuje pro Skanska a zpřijemňuje tak obvykle pracovně hektický advent. Adventní koncert v této bazilice je už tradicí. S Jožkou Pavlicou a jeho „huslemi“ lze čas zastavit snadno. Bazilika má také skvělou akustiku, a tak byl letošní koncert opravdovým pohlažením duše.

Společnost Skanska si váží svých obchodních partnerů. Koncert cimbálové muziky Hradišťan a následné setkání v nedalekém zámku v Buchlovicích je poděkováním za celoroční spolupráci.

Husle rozohrali mrazivé Vianoce

Foto: M. Vejšek

Záver roka už tradične patrí Vianočnému eventu pre obchodných partnerov skupiny Skanska v Čechách a na Slovensku. Slávnostný večer začal tento krát nezvyčajne, adventným vianočným koncertom v kostole Najsvätejšieho Spasiteľa v Bratislave. Známe melódie z diel svetových majstrov zneli v podaní popredných slovenských umelcov. Koncert pod vedením husľového virtuóza Petra Michalicu nepochybne

vytrhol všetkých aspoň na chvíľu z koncoročného zhonu. Záverečná melódia Tichej noci, padajúci sneh ale aj atmosféra vianočných trhov v historickom centre mesta nikoho nenechali na pochybách, že sa blížila tie najkrajšie sviatky v roku. Spoločenský večer pokračoval v neďalekom hoteli Carlton, kde sa hostia ďalej príjemne bavili a spoločne si užívali pohodovú atmosféru.

Kilometry novej kanalizácie sú v prevádzke

Mesto Šaľa a okolie má po takmer troch rokoch prác novú kanalizáciu, ktorá vyriešila nevyhovujúci stav odvádzania a čistenia odpadových vôd v regióne. Projekt za takmer 14 mil. EUR financovaný z fondov EÚ a Západoslovenskou vodárenskou spoločnosťou, zhotovilo Združenie Šaľa J.V. na čele so spoločnosťou Skanska BS. Výstavba nového 90-kilometrového kanalizačného systému pozostávala z dostavby chýbajúcej kanalizácie a rekonštrukcie časti už existujúcej kanalizácie v Šali. Nová kanalizácia bola vybudovaná v obciach Kráľová nad Váhom, Tešedíkovo, Žihárec, Dlhá nad Váhom, Močenok a Horná Kráľová. „V prevažne rovinnom teréne sme museli stavať kanalizáciu s minimálnymi spádmi. To znamená, že sme pri ukladaní potrubia museli byť mimoriadne presní. Nový kanalizačný systém tvoria aj viaceré čerpace stanice. Tie boli zväčša tak hlboké, že často zasahovali pod hladinu spodnej vody, a tým komplikovali výstavbu vodotesných objektov.“ vysvetlil Miroslav Patsch, projektový manažér zo spoločnosti Skanska BS. Všetky čerpace stanice odpadových vôd sú vybavené modernými technologickými a ovládacími zariadeniami. Pomocou GSM siete je možné z centrálny diaľkovo monitorovať a ovládať celý kanalizačný systém v regióne.

Betonári získali dve ceny

Hned dvakrát bodovala v šiestom ročníku súťaže o najlepšiu betonovú konštrukciu spoločnosť Skanska. Súťaž pořádá Česká betonárska spoločnosť a je odbornou verejnosťou vnímaná jako vôbec najprestížnejšia akcia tohoto druhu v Českej republike.

Hlavnú cenu v letos získala stavba Nového ústredia ČSOB v Praze 5, zvláštnu cenu pak porota udělila stavbě Obchodního centra Chodov v Praze 11. Ocenění byla předána při slavnostním zahájení 14. Betonářských dnů v Hradci Králové.

Řeporyje jsou napojeny na Pražský okruh

Novou čtyřpruhovou silnici spojující Řeporyje s Pražským okruhem dokončila v listopadu roku 2007 společnost Skanska. Více než kilometr dlouhá silnice výrazně usnadní cestování mezi Pražským okruhem a Řeporyji. Také bude sloužit motoristům z Třebonic a Jinočan. Součástí stavby je i nová cyklostezka spojující Jinočany a Řeporyje. Investorem projektu je OMI Magistrátu hlavního města Prahy.

Skanska Award Night

Viktor Petráš, stavbyvedúci spoločnosti Skanska BS, bol ocenený v septembri tohto roku Zlatou prilbou (Golden Hard Hat). Ocenenie mu v Oslo odovzdal prezident celosvetovej Skanska Stuart Graham, čím ohodnotil jeho doterajšie výborné pracovné výsledky.

V. Petráš momentálne svoje vedomosti a skúsenosti zúročuje na významnej zákazke v Prahe, kde pôsobí ako hlavný stavbyvedúci v projekte výstavby tunela 513, ktorý je súčasťou budovaného obchvatu hlavného mesta. K významnému oceneniu mu srdečne gratulujeme.

V Choryni vyrůstá živá zahrada

Výsadba prvých sedmi stromů ohlásila koncem října vznik takzvané živé zahrady v areálu základní školy v Choryni. Zahrada, která bude škole sloužit pro výuku, má být zároveň přirozenou součástí místního ekosystému. Domov či úkryt v ní tedy najdou i volně žijící živočichové. Na odbornou stránku výsadby dohlíží Český svaz ochránců přírody a samotnou výsadbu financovala společnost Skanska.

Tramvaje pod novým proudem

Nová atypická měšínra, která vznikla v areálu bývalého holešovického pivovaru, bude sloužit k napájení povrchové tramvajové dopravy

a metra na území Prahy 7 a 8. „Společnost ARED tu buduje polyfunkční komplex, proto bylo nutné celé technologické zařízení umístit do podzemí,“ uvedl Petr Chlumský z divize Technologie společnosti Skanska, která zakázku provedla. Jde o jedinou měšínru svého druhu v Praze, z toho důvodu bylo nutné respektovat odlišné nároky na vytápění, větrání i chlazení prostoru měšínry. „Zvláštností je samostatná měšící a regulační soustava, která řídí výkonný klimatizační systém a zároveň umožňuje přenos informací o aktuálním stavu měšínry do kontrolního a řídicího systému ovládaného z centrálního dispečinku provozu měšíren DP Praha,“ říká P. Chlumský.

Odstartovala stavba Milíčovského háje

Celkem 163 bytů ve třech domech začíná vyrůstat na okraji Jižního Města v Praze 11. Projekt nazvaný Milíčovský háj by měl přispět k renesanci lokality, ze které se pomalu začíná stávat vyhledávaná adresa. Bytové domy nabídnou svým obyvatelům moderní bydlení a originální architekturu, jejímž autorem je atelier 4A architekti. Lokalita pak spojuje příjemné prostředí plné zeleně s vynikající dopravní dostupností a kompletní občanskou vybaveností. V prvních listopadových dnech letošního roku bylo vydáno stavební povolení a byly zahájeny výkopové práce. Dokončené je plánováno na jaro 2009. Prodej bytů zahájila Realitní kancelář Skanska v dubnu letošního roku a nyní jsou již prakticky vyprodány.

Summary

Winter is a rather quiet period for the construction industry. The end of 2007 however saw a great number of completed projects and you can learn more about them in the “Events” (**page 3**) and “We have built” (**pages 4–9**) sections.

There is no formula for happiness but one may live happy all his life if his expectations are realistic and his nature is the one of a happy person. You can learn more about these matters of life from an interview with the director of Starmat Martin, which is a member of the Skanska group in the Czech and Slovak Republics (**page 10**).

Tunnels are an interesting and often admired product of the construction industry. One tunnel is just being built in Prague Cholutice in the South-Eastern part of the R513 Prague ring road. Learn more about the project on **page 16**.

A singer, actor and a well-known presenter Marek Eben says about himself that he is definitely not an over-bred species of person. Besides many other things, he also loves trees and that is why he accepted to perform at the Concert for Trees in mid October. Read more in an interview with this interesting person on **page 18**.

In a historical-technical section entitled “Following the footsteps of architecture” we have researched the history of one of the oldest building materials used by the mankind from the time immemorial – the stone. Find out more on **page 24**.

The excavation and processing of stone is also the subject of another section, this time on “Ecology”. Read more about the ways to protect and improve environment of a stone quarry located in Klecany u Prahy (**page 22**).

The Skanska around the World section on **page 29** features interesting information about the E18 highway in Finland, which is currently under construction.

Skanska has been supporting the Partnership Foundation program entitled the Tree of Life for several years already. This program incorporates also a popular competition – the Tree of the Year, which is organized in the Czech Republic as well as in Slovakia where it is being taken care of by the Ekopolis Foundation. Read more about this topic on **page 30** and find out which trees were awarded the major prize and how they are going to profit from it.

The summary of events on **page 34** brings you news from the Skanska group in the Czech and Slovak Republics.